

СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА
основана 1892 године

КОЛО CXVI КЊИГА 777

ИНИЦИЈАЛ СКЗ НАЦРТАО ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ

ЈОВАН ПОПОВ

ГОРДИ И ПОНИЗНИ

**Парадоксалисти
Фјодора Достојевског**

**БЕОГРАД
2024**

ГОРДИ И ПОНИЗНИ	11
Гордост и понизност: парадоксални амалгам Фјодора Достојевог	13
СЛУГЕ	21
Старовремске слуге и први наговештај промене: Гогољ и Достојевог	23
Слуге уочи реформе: Гончаров, Достојевог, Тургеев	35
Буђење самосвести: Горди лакеји Достојевог	55
Рекапитулација, кулминација и апотеоза: слуге у дому Карамазових	67
Додатак о конобарима: Толстој и Достојевог	96
ЛАКРДИЈАШИ	109
О карневализацији и њеном наличју	111
Порекло и зачеци: фолклорно наслеђе, покровски, жежевикин	120
Лакрдијашка разноврсност у <i>Злочину и казни</i> : Мармеладов, Свидригајлов, Порфириј Петровић	133
Лакрдијашка група у <i>Идиоту</i> : Лебедев, Фердишченко, генерал Иволгин	150
Обесни лакрдијашки у <i>Злим дусима</i> : Лебјаткин, Љамшин, Петар Верховенски, Ставрогин	167

Демонски лакрдијаши у <i>Браћи Карамазовима</i> :	
Фјодор Павлович, Иванов Ђаво	193
ЕРОТИЧАРИ	215
Еротографија Фјодора Достојевског	217
На страни еротизми и патолошке љубави	227
Фетишизам, мазохизам, садизам	227
Љубавни мазохисти: <i>Бедни људи,</i>	
<i>Беле ноћи, Понижени и увређени</i>	240
Садомазохистичка симбиоза у <i>Коцкару</i>	264
Феђа и Ања: љубав на коцки	276
Идеолошки љубавни мазохисти:	
Лебезјатњиков, Виргински. А Шатов?	284
Брачни садисти: Биков, Лужин	295
Љубавни садомазохисти: човек из	
подземља, залагаоничар из <i>Кројке</i>	308
Садомазохистички пар у <i>Идиоју</i>	333
Донжуанизам	346
Дон Жуан и донжуанизам:	
настанак и разградња мита	346
Кнез Валковски	350
Свидригајлов	358
Ставрогин	362
Хомосексуалност	380
Фројдове хипотезе и њихова оповргавања	380
Лезбејска љубав у <i>Њејочки Њезвановј</i>	396
Латентни хомосексуалци	410
УМЕСТО ЕПИЛОГА: О ЧЕМУ	
САЊАРЕ СМЕШНИ ЉУДИ?	419
Белешка о књизи	439
Белешка о писцу	443

Јован Попов* (1962) је историчар и теоретичар књижевности, компаратиста и преводилац. Рођен је у Новом Саду, где је завршио основну школу и гимназију и где и данас живи. Дипломирао је, магистрирао и докторирао на Катедри за општу књижевност и теорију књижевности Филолошког факултета у Београду. Студије у рангу данашњег мастера завршио је у Европском универзитетском центру Универзитета Нанси II у Француској. На Филолошком факултету био је запослен у периоду 1994–1998, па поново од 2008. године до данас. Био је међу оснивачима Одсека за компаративну књижевност на Филозофском факултету у Новом Саду, на којем је предавао од 1998. до 2008. године. Од 2009. до 2023. године био је хонорарни наставник на Драмском департману Академије уметности Новосадског универзитета.

Објавио је књиге: *Ослобођени читаоци: оједи о теорији и пракси читања* (1993); *Класицистичка поезија романа* (2001); *Читања неизвесности: оједи из компаративистике* (2006); *Двобој као књижевни мотив: тематолошка студија* (2012); *Појмови, периоди, лемике: о неким недоумицама науке о књижевности* (2020); *Метакритички (и) оједи* (2021). Један је од аутора *Преједној речника ком-*

* Редовни професор на Филолошком факултету Универзитета у Београду. ORCID бр. 0000-0003-1232-3459

йарайисйичке йерминолойје у књижевносйи и кулйури (2011).

Са француског језика превео је десетак књига, што класичне и модерне уметничке књижевности што књижев-нонаучних и филозофских студија и есеја, између осталих дела Пјера Корнеја, Жана Расина, Жоржа Пулеа, Цветана Тодорова.

Добитник је награде „Николај Тимченко” за 2020. годину, као и награде Друштва књижевника Војводине за најбољу књигу у 2006. години, односно за најбољи превод у 2003.